

P Á L Y A M Ű

az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által 587/2016. (X.24.) OBHE számú határozattal
a Miskolci Törvényszék elnökhelyettesi állására kiírt pályázatra

Készítette: dr. Fuhrmann Gábor
Miskolc, 2016. november 25.

TARTALOMJEGYZÉK

- I. BEVEZETÉS
- II. AZ ELNÖKHELYETTESI TISZTSÉGRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK
- III. ÜGYFORGALOM, IDŐSZERŰSÉG, LETERHELTSÉG
- IV. EMBERI ERŐFORRÁS-GAZDÁLKODÁS
 - 1. Bírák
 - 2. Titkárok
 - 3. Az igazságügyi alkalmazottak foglalkoztatása
- V. AZ ÍTÉLKEZÉS TÁRGYI FELTÉTELEI
- VI. ORSZÁGOS PROGRAMOKBAN VALÓ RÉSZVÉTEL
 - 1. Gyermekközpontú igazságszolgáltatás
 - 2. A bírósági közvetítés
 - 3. Nyitott Bíróságok Program
 - 4. Tanúgondozás
 - 5. Az OBH által meghirdetett egyéb országos programok
- VII. INTEGRITÁS
- VIII. KÉPZÉS
- IX. A TÖRVÉNYSZÉK ÉS A SAJTÓ KAPCSOLATA
- X. ELEKTRONIKUS KAPCSOLATOK
- XI. AZ INFORMATIKA ADTA LEHETŐSÉGEK
- XII. TOVÁBBI FELADATOK

I. BEVEZETÉS

Egy törvényszék elnökhelyettesének alapvető feladata a törvényszék elnökének helyettesítése, továbbá valamennyi rábízott elnöki hatáskörbe tartozó feladat ellátása. Mindez azonban nem csak egy formális helyettesítési tevékenységet jelent, hanem jelenti egyúttal azt is, hogy a törvényszék elnökhelyettese a törvényszék elnöke által meghatározott irányban, célok elérése érdekében fejti ki tevékenységét, és a törvényszék elnökével együttműködve végzi a feladatait. Jelen helyzetben a törvényszék elnöke által a pályaművében frissen lefektetett irányvonal, célmeghatározások ismertek, ezeket magaménak tartom és kinevezésem esetén ezek szellemében kívánom a tevékenységemet ellátni.

A fentiek ugyanakkor nem zárják el az elnökhelyettest attól, hogy maga is hozzájáruljon gondolataival, meglátásaival a törvényszék elnöke által felvázolt közép és hosszú távú tervek megvalósításához, továbbá feltárja azokat az eszközöket, megfogalmazza azokat a kreatív gondolatokat amelyek elősegítik a bíróság fejlődését.

A pályázathoz csatolandó pályamű tartalmi kellékeit meghatározza a kiírás, mely a törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú tervek ismertetését és azok megvalósításának ütemezését jelenti. Mindezt akként kell megfogalmazni, hogy megfeleljen az OBH elnöke által meghatározott stratégiai céloknak, a tisztségre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek és az OBH szabályzatokban foglaltaknak, valamint a Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatából eredő feladat és felelősségi köröknek, továbbá a törvényszék elnöke által megfogalmazott közép és hosszú távú terveknek, valamint a rövid- és hosszú távú kihívásoknak, amelyek jelentkehetnek az ítélkezés időszerűsége és megalapozottsága (időszerűség javítása), az emberi erőforrásokkal való gazdálkodás, a tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás, a bírósági integritás, a bírósághoz való hozzáférés, valamint a képzés terén.

Az OBH elnökének stratégiai céljai az alábbiak:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítélkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

A pályaművemben a fenti előírások szem előtt tartásával törekszem arra, hogy bemutassam a Miskolci Törvényszék jelenlegi helyzetét, az ebből adódó feladatokat, azokat a tényezőket, amelyek megítélésem szerint megfelelően működnek azokkal együtt, amelyekben látok javítási és fejlődési lehetőséget, kitérve azokra a szempontokra is, amelyek az ítélkezésen kívül állnak, de az ítélkezést segítő folyamatosan a bírósági működés részét képezik.

II. AZ ELNÖKHELYETTESI TISZTSÉGRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 123. § (1) bekezdése határozza meg az elnökhelyettes feladatait, amely az elnök akadályoztatása esetén, illetve ha a tisztség nincs betöltve ír elő helyettesítési kötelezettséget, továbbá a szervezeti és működési szabályzat szerint az elnökhelyettes hatáskörébe utalt igazgatási feladatok ellátását határozza meg.

A fentieken túl a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 25.§ (4) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket a törvényszék elnökhelyettese tekintetében. Az utasítás lényegében átveszi a Bszi. rendelkezéseit, azaz a helyettesítésre és a szervezeti és működési szabályzatban meghatározott feladatok ellátására utal. Ezen túlmenően az állandó jelleggel átruházott igazgatási feladatokat, valamint az OBH elnöke által az elnökhelyettesre bízott és elrendelt egyéb igazgatási feladatokat rögzíti.

A Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata megosztja a törvényszék elnöke és elnökhelyettese közötti feladatokat, felsorolva azokat, amelyeket az elnökhelyettesnek kell a törvényszék területén ellátnia, melyek a következők:

- személyi döntések előkészítése,
- bírák képzésének, a fogalmazók, titkárok oktatásának, foglalkoztatásának megszervezésével összefüggő feladatok,
- a törvényszéki végrehajtók, végrehajtó-helyettesek, végrehajtási ügyintézők eljárásának, ügyvitelének, működésének törvényességi felügyelete,
- a törvényszék polgári kezelőirodájának, cég- és gazdasági irodájának, valamint a bírósági irattáraknak a felügyelete, a postázással, kézbesítéssel kapcsolatos igazgatási teendők intézése,
- az igazgatási panaszok intézése,
- az igazságügyi szakértőkkel és az ülnökökkel kapcsolatos feladatok ellátása,
- a jogszabályok, szakkönyvek, folyóiratok beszerzésének koordinálása,
- polgári, gazdasági, közigazgatási, munkaügyi ügyszakban, valamint cégügyekben az eljárási határidők, az ügyviteli és igazgatási szabályok megtartásának ellenőrzése a szakmai kollégiumvezető közreműködésével,
- elrendeli a soron kívüli ügyintézkést,
- elbírálja a bírák és bírósági titkárok otthondolgozás engedélyezése iránti, valamint az igazságügyi alkalmazottak munkarendtől eltérő munkavégzése iránti kérelmeit,
- elbírálja a bírósági iratok kutatása, tanulmányozása, adatgyűjtés és interjú készítése iránti kérelmeket,
- felügyeli a 12/2012. (X. 1.) OBH utasítás rendelkezései szerint a hirdetményi kézbesítések nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátását,
- felügyeli a 18/2012. (X.18.) OBH utasítás rendelkezései szerinti, a bíróság által gondnokság alá helyezett számítógépes névjegyzékének nyilvántartásával kapcsolatos feladatok ellátását,
- a Bszi. XII. fejezete, továbbá a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett

határozatok megjelöléséről szóló 29/2007. (V.30.) IRM rendelet alapján a szabályzat XXI. számú melléklete szerint közreműködik az anonimizálással kapcsolatos feladatok végrehajtásában, intézkedik az értesítések továbbításáról,
- a törvényszék elnökének rendelkezése alapján ellátja a hatáskörébe utalt egyéb feladatokat.

Szerteágazó feladatkört határoznak a felsorolt rendelkezések, amelyet egyedül úgy gondolom nem vagy csak nagyon nehezen lehet ellátni. A feladatok gyakran széleskörű előkészítést igényelnek, és célszerű több szemszögből is megvilágítani a megoldandó problémákat. Ezért csapatban gondolkodom, reményeim szerint kifejezetten az elnökhelyettesi munka ellátására felállítható lesz egy titkárt is magában foglaló stáb, amellyel eredményesen lehet megbirkózni a kihívásokkal.

III. ÜGYFORGALOM, IDŐSZERŰSÉG, LETERHELTSÉG

Az ügyforgalom a bíróság működését alapvetően meghatározó tényező, ez mutatja meg, milyen terhelése van az adott bíróságnak, ennek alapján lehet meghatározni megfelelő-e az adott dolgozói létszám. Ezek a számok jelentőséggel bírnak akkor is, amikor az OBH elnöke által meghatározott stratégiai célok, a magas színvonalú és időszerű ítélkezés, valamint az emberi erőforrások optimális elosztásának, hasznosításának teljesülését vizsgáljuk.

Röviden áttekintem 2013-tól kezdődően a Miskolci Törvényszék járási és törvényszéki szintű peres ügyforgalmának adatait, az ebből kiolvasható folyamatokat, amelyeknek várható hatásaira az ezzel összefüggésben esetlegesen teendő intézkedésekre is kitérek. Egyúttal az időszerűségi és az egyes tanácsokra vonatkozó leterheltségi adatok is bemutatásra kerülnek, ezek együttes értékelésével lehet levonni azon következtetéseket, amelyek a bíróság működését elősegíthetik.

A polgári, gazdasági járási szint ügyforgalma

Év	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma
2013.	9512	9344	3172
2014.	9216	9275	3113
2015.	8428	8786	2755
2016. I. félév	4810	4826	2739

Az elmúlt 3 évben folyamatosan csökkent az érkezés a törvényszék járási szintjén, összességében a kiinduló 2013-as évhez viszonyítva több mint 1000 üggyel kevesebb érkezett, ami 10%-ot meghaladó csökkenés. Ez a tendencia 2016. I. félévében a részadatok alapján megállni látszik, amennyiben ugyanannyi ügy érkezik a II. félévben, mint az elsőben a 2013-as, 2014-es szintre emelkedik vissza az érkezésszám.

A befejezések száma a 2013-as kiinduló évet leszámítva folyamatosan meghaladja az érkezésszámot, a polgári és gazdasági ügyszakos bírák az elmúlt 2 és fél évben

folyamatosan többet fejeztek be annál, mint amennyi a bíróságra érkezett. Ennek megfelelően az év végén, illetve 2016 félévekor folyamatban maradt ügyek száma folyamatos csökkenést mutat, amely az ügyszám csökkenésén túlmenően a bírák folyamatos időszerű tevékenységének is nagy mértékben köszönhető.

A járásbírók büntető és szabálysértési ügyszakának ügyforgalma

Év/ ügyszak	Büntető			Szabálysértés		
	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma
2013.	6105	5888	2561	43.312	42.772	3560
2014.	5277	5598	2240	6469	6406	602
2015.	4520	4663	2097	5641	5766	477
2016. I. félév	2216	2663	1650	2724	2723	478

Büntető ügyszakban markáns csökkenés következett be az eltelt 3 és fél év során, 6000 ügyet meghaladó éves érkezésből 4500 körüli érkezés alakult ki 2015-ben és a jelenlegi félévi adatok alapján ugyanez a mennyiség várható 2016-ban is, amely mintegy 25%-os ügyérkezés csökkenést jelent. Mindez azt mutatja, hogy a büntető ügyszakban lehetnek olyan szabad kapacitások, amelyeket más területen lehet hasznosítani és az esetlegesen helyi szinten kialakuló egyenletlen terhelést viszonylag könnyebben lehet ebben az ügyszakban kezelni.

A szabálysértési peres érkezés a többi ügyszakhoz hasonlóan csökkenő tendenciát mutat, az érdemben összehasonlítás alapjául szolgáló 2014-es kiindulási 6 és fél ezres adathoz képest jelenleg mintegy 5400-5500 peres szabálysértési ügy érkezése várható.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság ügyforgalma

Év/ ügyszak	Munkaügyi			Közigazgatási		
	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma
2013.	990	1096	350	579	643	219
2014.	688	785	253	740	601	358
2015.	758	703	308	690	800	248
2016. I.fé.	462	393	377	424	452	220

Munkaügyi ügyszakban az elmúlt években rohamos ügyszámcsökkenés következett be, mely különösen 2013-hoz képest feltűnő, ezen évhez viszonyítva 20%-ot meghaladó érkezéscsökkenés volt tapasztalható, azonban a 2016. évi adatok azt mutatják, hogy ez a csökkenő tendencia megállt, és amennyiben marad a féléves érkezésszám, abban az esetben a 2013-as szint is megközelíthetőnek látszik.

Közigazgatási ügyszakban egyfajta hullámváz jellemzi az érkező ügyek számát, az egymást

követő évek általában ellentmondóak, jelentős mértékű érkezésbeli különbségek tapasztalhatók. Amennyiben az ügyszakban az évben eddig tapasztalt tendencia marad lényegesen magasabb érkezés várható a korábbi évek legmagasabb számához képest is.

A törvényszék elsőfokú ügyforgalma

Év/ ügyszak	Polgári			Büntető		
	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma
2013.	492	431	250	74	111	66
2014.	750	739	261	75	85	56
2015.	1574	1573	410	56	61	51
2016. I. félév	727	717	420	38	31	57

A polgári ügyszakban 2014-2015 években nagyon jelentős mértékű emelkedés volt tapasztalható az ügyérkezés terén, amikor az egyesületek megszüntetésével összefüggésben az ügyészség jelentősen aktivizálta magát, óriási számú ügyet generálva, amely komoly munkaszervezési feladatokat rótt a törvényszék vezetésére. Ez a tendencia egyelőre továbbra is folytatódni látszik, a jelenlegi érkezési adatok azt mutatják, hogy 2016-ban is jelentős számú polgári ügy érkezésére lehet számítani a törvényszék első fokán.

Büntető első fokon a darabszámát tekintve alacsonyabb mértékű érkezésről beszélhetünk, azonban ezek az ügyek kiemelt jelentőségűek, súlyos bűncselekmények, gyakran nagyszámú vádlottal szemben folyik az eljárás, amelyek nehezen kezelhetővé teszik az ügyeket.

A következő táblázatban a törvényszék másodfokú ítélkezésének adatait mutatom be az elmúlt időszak vonatkozásában. A polgári ügyszakhoz hozzátartoznak a gazdasági, a munkaügyi és a közigazgatási ügyek is.

A törvényszék másodfokú ügyforgalma

Év/ ügyszak	Polgári			Büntető		
	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma	Érkezett ügyek száma	Befejezett ügyek száma	Folyamatban maradt ügyek száma
2013.	744	745	132	1217	1175	555
2014.	686	693	125	1341	1296	600
2015.	601	613	113	1255	1245	610
2016. I. félév	404	371	149	665	796	479

A fenti táblázat jól mutatja, hogy a Miskolci Törvényszék másodfokú tanácsai az érkezett ügyeket elintézik, a folyamatban maradt ügyek száma állandó jellegű. A polgári ügyszak a 2016-ban mutatkozó jelentős mértékű emelkedésre az előző években szükségesnél

arányaiban nagyobb mértékű befejezéssel reagált, azonban az emelkedés olyan mértékűnek látszik, hogy az eljárás két tanács többletteljesítménye sem tudta ellentételezni a megnőtt érkezést.

Büntető ügyekben az elmúlt években folyamatosan kiemelkedő számú fellebbezést nyújtottak be, a hátralék emelkedést mutatott, azonban ez évben a tanácsok jelentős többletteljesítménnyel lényegesen faragtak ezen mutatóból.

Az időszériai mutatók a bíróság megítélése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bírnak, ezen belül pedig ma a legfontosabb a két éves pertartam. Két szempontból vizsgálható ezen mutató, egyrészt a befejezési időtartam, másrészt az adott időpontban folyamatban maradt ügyek pertartama szempontjából.

Az alábbi táblázat a két éven túl befejezett ügyek számát és befejezett ügyeken belüli arányát mutatja be az elmúlt három és fél év viszonylatában.

Két éven túl befejezett ügyek aránya

Év	Ügyszak							
	Polgári, gazdasági ügyszak		Büntető (közvédas) ügyszak		Munkaügyi ügyszak		Közigazgatási ügyszak	
	db.szám	%	db.szám	%	db.szám	%	db.szám	%
2013.	150	1,6	130	2,7	45	4,1	6	0,9
2014.	134	1,4	137	2,6	12	1,5	6	1,0
2015.	148	1,6	155	3,5	9	1,2	8	1,0
2016. I.fé.	90	1,8	68	2,7	1	0,2	6	1,3

A Miskolci Törvényszék járásbíróságain és a közigazgatási és munkaügyi bíróságon az időszériai mutatók kedvezőek, a befejezett ügyeken belüli arány hosszú távon alacsonyan tartott. A fenti mutatókból kiolvasható, hogy a bírák az időszériára odafigyelve végzik a tevékenységüket, az OBH elnöke által meghirdetett időszériai ítélezési stratégiai cél hosszú távon is teljesül.

A fentieket erősíti meg az is, hogy a 2016. június 30-án folyamatban maradt ügyek számán belül a 2 éven túl folyamatban maradt ügyek aránya szintén alacsony.

Két éven túl folyamatban maradt ügyek aránya

Év	Ügyszak							
	Polgári, gazdasági ügyszak		Büntető (közvédas) ügyszak		Munkaügyi ügyszak		Közigazgatási ügyszak	
	db.szám	%	db.szám	%	db.szám	%	db.szám	%
2016.06.30.	42	1,5	50	3,1	1	0,2	4	1,8

A teljes képhez hozzátartozik, hogy 2016. június 30-án folyamatban maradt polgári ügyszakban 12 darab 3 év feletti és 3 darab 5 év feletti ügy, közigazgatási ügyszakban 2 darab 3 év feletti ügy, míg büntető ügyszakban 15 darab 3 év feletti és 2 darab 5 évnél hosszabb időtartamban folyamatban lévő ügy.

A Miskolci Törvényszék elsőfokú ítélezésében a legfajsúlyosabb ügyek kerülnek tárgyalásra, így ezen ügyszakban a hosszabb tartamú ügyek száma is átlag feletti. Az alábbi táblázat bemutatja az elmúlt időszakban 2 éven túl befejezett ügyek darabszámát és az összbefejezésen belüli százalékos arányát.

Két éven túl befejezett ügyek aránya Miskolci Törvényszék elsőfok

Év/ügyszak	Polgári, gazdasági		Büntető (közvadás)	
	db.szám	%	db.szám	%
2013.	69	13,0	15	13,5
2014.	51	5,4	16	18,8
2015.	32	2,2	10	16,3
2016. I. félév	35	4,8	5	15,6

Figyelemmel arra, hogy arányait tekintve jelentősebb mértékű a két éven túli ügyek aránya ezen ítélezési szinten célszerű azt is a teljes időszak vonatkozásában megvizsgálni miként alakult az év végén a folyamatban maradt két éven túli ügyek aránya.

Két éven túl folyamatban maradt ügyek aránya Miskolci Törvényszék elsőfok

Év/ügyszak	Polgári, gazdasági		Büntető (közvadás)	
	db.szám	%	db.szám	%
2013.	58	18,7	13	19,7
2014.	54	20,7	6	10,71
2015.	48	11,7	10	19,6
2016. I. félév	36	8,5	6	10,5

A fenti számok mutatják, hogy mindkét ügyszak tekintetében az elmúlt időszakban volt előrelépés és annak ellenére, hogy a polgári ügyszakban egy jelentős munkateher növekedés következett be, a 2 éven túli ügyek darabszáma és aránya csökkent. Az igazsághoz természetesen hozzátartozik, hogy a munkateher növekedés alapvetően mennyiségi volt, mert olyan jellegű ügyekkel dúsult fel az ügyszak érkezése, amelyek viszonylag könnyen befejezhetők. Ezzel együtt az ügyszak elmondhatja magáról, hogy lekövette ezt a mennyiségbeli érkezés növekedést és nem engedte, hogy az időszerűségi mutatói rosszabbodjanak.

A fenti ügyforgalmi és időszerűségi mutatókat követően szükséges annak vizsgálata, hogy az adott bírósági szint és ügyszak tekintetében az egyes tanácsokra milyen leterheltség volt jellemző az elmúlt években, mivel ezen adatok összevetésével lehet levonni azokat a

következtetéseket, amelyek a jövő szempontjából irányadók lehetnek, illetve megalapozhatják azokat az intézkedéseket, amelyek megtétele szükségessé válik.

A következő táblázat bemutatja járásbírói szinten a polgári és büntető ügyszakban tárgyaló tanácsok számát a teljes időszak viszonylatában, az egy tanácsra eső havi érkezés és befejezés adatait.

Tárgyaló tanácsok száma, terheltségi mutatók járásbírói szinten

Év/ ügyszak	Polgári			Büntető		
	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső havi érkezés	Egy tanácsra eső havi befejezés	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső havi érkezés	Egy tanácsra eső havi befejezés
2013.	407,59	23,3	22,9	413,29	21,4	20,8
2014.	393,56	23,4	23,6	445,76	21,1	21,5
2015.	430,38	19,6	20,4	471,66	18,9	19,1
2016. I.fé.	230,34	20,9	21,0	283,22	15,1	17,1

A fenti adatokból az megállapítható, hogy az egy tanácsra eső érkezés, így a bírák munkaterhe az elmúlt időszakban csökkenő tendenciát mutat járási szinten, azzal együtt hogy a befejezési leterheltség folyamatosan meghaladja az érkezésit. Polgári ügyszakban a csökkenés 2016-ban megállni látszik, büntető ügyszakban további csökkenés várható az évben az első féléves adatok alapján.

Tárgyaló tanácsok száma, terheltségi mutatók a közigazgatási és munkaügyi bíróságon

Év/ ügyszak	Munkaügyi			Közigazgatási		
	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés
2013.	56,45	17,5	19,4	30,46	19,0	21,1
2014.	50,37	13,7	15,6	20,44	36,2	29,4
2015.	40,83	18,56	17,2	32,22	21,4	24,8
2016. I.fé.	26,24	17,6	15,0	20,46	20,7	22,1

A közigazgatási és munkaügyi bíróság rendszere kialakult, a bírói létszám feltöltése megtörtént, jelenleg kiegyensúlyozott leterheltség mellett dolgoznak a bírák. Ezen rendszernek megvan az az előnye, hogy mivel a munkaügyi ügyszakban is tárgyalnak közigazgatási eljárásokat, van lehetőség arra, hogy a két különböző ügyszakban dolgozó bírák egymásnak besegítsenek. Ez történt 2014. évet követően, amikor a közigazgatási ügyszak leterheltsége egy váratlan emelkedés eredményeként oly mértékben megnőtt, hogy jelentős mértékű túlterheltség jelentkezett a közigazgatási ügyszakban dolgozó kollégáknál. Ezt azzal tudtuk kompenzálni, hogy három munkaügyi ügyszakos bíró 1 éven keresztül tárgyalt közigazgatási ügyeket is. Ennek eredményeként az időszak végére a leterheltség kiegyenlített, így jelenleg már nincs szükség arra, hogy a munkaügyes bírák besegítsenek.

A jelenlegi leterheltség alakulás alapján, amely már a táblázatban szereplő időszakot meghaladja, a munkaügyi bírák érkezés növekedése alakult ki, azonban úgy tűnik, hogy képes lesz a munkaügyi ügyszak ezt a leterheltség növekedést maga is elvinni. Ugyanakkor ezen a bíróságon érdemes továbbra is szükség esetén annak a lehetőségével élni, hogy a két ügyszakban dolgozók segítsenek egymásnak.

Törvényszék elsőfok tanácsszám és leterheltség

Év/ ügyszak	Polgári			Büntető		
	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés
2013.	46,8	10,5	11,3	73,94	1	1,5
2014.	40,25	18,6	18,4	69,12	2,3	2,3
2015.	39,93	39,4	35,7	64,84	2,2	2,1
2016. I.fé.	22,72	32,0	31,6	33,96	1,1	0,94

A törvényszéken elsőfokú civilisztikai ügyeket tárgyaló tanácsokra eső havi érkezés kifejezetten magas, a havi 30-at meghaladó érkezésszám mindenképpen átlag feletti, és ez az állapot állandósulni látszik.

A büntető ügyszak más megítélés alá esik, összehasonlítás nem lehetséges az ügyszakok között, az ugyanakkor látszik, hogy az alacsony számú érkezés miatt viszonylag kis változás is lényeges eltérést okoz az egyes időszakokat jellemző arányok között.

Törvényszék másodfok tanácsszám és leterheltség

Év/ ügyszak	Polgári			Büntető		
	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés	Tárgyaló tanácsszám	Egy tanácsra eső érkezés	Egy tanácsra eső befejezés
2013.	20,45	36,6	36,7	51,57	23,6	22,8
2014.	18,77	36,5	36,9	52,61	25,5	24,6
2015.	20,29	29,6	30,2	50,39	24,9	24,7
2016. I.fé.	11,8	34,5	31,4	29,43	22,6	27,0

A másodfokú tanácsok folyamatosan átlag feletti leterhelés mellett dolgoznak, különösen igaz ez a polgári ügyszakos másodfokú tanácsokra, ahol folyamatosan 30 feletti érkezés és befejezés jellemző a peres ítélezésre.

A büntető ügyszak is állandósult magas érkezési és befejezési terhelésnek van kitéve, amely az egyébként a törvényszékekre jellemző átlagos értékeket jelentősen meghaladja.

A fenti kimutatásokból megállapítható, hogy a Miskolci Törvényszéken belül vannak lehetőségek az arányosabb munkateher megteremtésére. A különösen nagy terheltségnek kitett csoportok a polgári törvényszéki elsőfokú, valamint a polgári és büntető másodfokú ítélezést végzők. Elsőfokú bírói álláshelyre pályázat került kiírásra, melynek elbírálása

folyamatban van, ezzel az ítékezés megerősítésre kerül ezen a szinten, várhatóan hosszú távon is enyhíteni fogja az ügyszakra jellemző átlag feletti nyomást. A polgári ügyszak másodfokú ítélezését hosszabb ideje két tanács végezte. A folyamatosan fennálló aránytalannak mutakozó leterheltség következtében felállításra került további egy ítélező tanács, amellyel az egy tanácsra jutó munkamennyiség normalizálható, és a 2016-os érkezés növekedés is könnyebben lekövethető. A büntető ügyszak másodfokú ítélezése leterheltségének csökkentése érdekében létrejött a hatodik ítélező tanács, mely a polgári ügyszakhoz hasonlóan a folyamatos jelentős terhelést enyhítheti. Az elnehezült területeken megtörténtek a szükséges intézkedések, ezek várhatóan kedvező irányba terelik a terhelési és időszerűségi mutatókat. A jövő feladata elsősorban az intézkedések eredményességének figyelemmel kísérése az érkezési és befejezési mutatók folyamatos nyomon követésével.

A fentiekén túl szükség van egyéb olyan vezetői intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik az időszerűségi mutatók javítását. Elsőként szükséges meghatározni, hogy mik azok az okok, amelyek a pertartam növekedését okozzák. A tapasztalatok azt mutatják, hogy alapvetően a szakértőt igénylő perek, valamint a hatályon kívül helyezések azok, amelyek miatt 2 éven túlivá válhat könnyen az ügy. Az előbbieket tekintetében úgy gondolom elősegítheti a gyorsabb befejezést, ha a törvényszéken létrehozunk egy olyan szakértői adatbázist, amely az adott szakterülethez tartozó szakértőket felsorolja, és időszerűen rögzíti azokat a körülményeket, amelyek befolyásolhatják mely szakértő kerüljön kirendelésre. Fel lehet tüntetni az adatbázisban, hogy az adott szakértő kér-e aktuálisan határidő hosszabbítást, milyen határidővel teljesíti a kirendelést és általában milyenek a tapasztalatok az általa adott szakvéleménnyel összefüggésben. Az is feltüntethető, ha nem vállal aktuálisan kirendelést. A közigazgatási és munkaügyi bíróságon bár nem írásban kidolgozott formában, de a bíróság vezetése folyamatosan igyekezett figyelemmel kísérni a szakértőkkel kapcsolatos információkat és azt megosztani a bírói karral. Így különösen az orvosszakértők terén, amennyiben arról értesültünk, hogy az egyik szakértő folyamatosan határidő hosszabbítást kért, javasoltuk más szakértő kirendelését. Továbbá törekedtünk arra, hogy újabb szakértők is a látókörünkbe kerüljenek és szélesebb körből lehessen választani. Szakmai megbeszéléseinken téma volt az is, ha valamely szakértővel voltak gondok, nem olyan szakvéleményt adott, amelyre nyugodtan lehetett ítéletet alapozni.

A hatályon kívül helyezésekkel összefüggésben a törvényszéken a napokban került megrendezésre a hatályon kívül helyezési gyakorlattal kapcsolatos workshop. Úgy gondolom, ennek a gyakorlata fenntartható, bizonyos időközönként az ezzel kapcsolatos tapasztalatokat a másodfokú bírák célszerű, hogy megosszák az alacsonyabb bírósági szinten dolgozó kollégákkal, amelynek eredményeként egyes hibák széleskörűen megismerhetővé válnak és ezek könnyen elkerülhetők. A tudásmegosztásnak egy nagyon hasznos formája lehet a workshop rendszeresítése.

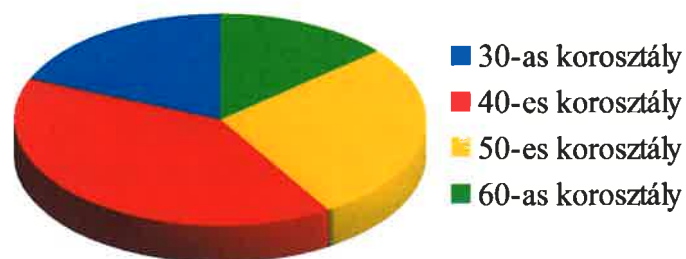
Ezen túlmenően a tanácselnöki feljegyzésekben foglaltak rendszeres megismerése is fontos lehet az elsőfokú bíró számára. Ehhez indokolt lehet egy olyan rendszer kialakítása, amelyen belül a másodfokú bíróság elektronikusan az elsőfokú bíró számára hozzáférhetővé teszi a tanácselnöki feljegyzéseket, így gyorsan értesülhet arról az elsőfokú bíró, hogy milyen vélemény alakult ki a munkájáról. Ez azért is lehet fontos, mert a tanácselnöki feljegyzésekben szerepelhetnek olyan megjegyzések, amelyek egyébként az ítéletben kifejtésre nem kerülnek, de akár más ügyben jelentőséggel bírhatnak, vagy általában a bíró gyakorlatát alakíthatják.

IV. EMBERI ERŐFORRÁS-GAZDÁLKODÁS

Jelenleg a Miskolci Törvényszéken 696 státusz van, melyből 170 bírói. A bírákon túlmenően 53 titkári, 18 fogalmazói státusz van, 55 felsőfokú végzettségű tisztviselő, 251 középfokú végzettségű tisztviselő, 76 írnok, 73 fizikai dolgozó dolgozhat a törvényszéken. Az állapítható meg az elmúlt időszakok intézkedéseinek eredményeképpen, hogy a státuszok betöltése megtörtént vagy folyamatban van. A Miskolci Törvényszék vezetése az elmúlt időszakban az igazgatási vezetés megerősítése érdekében komoly lépéseket tett, hiszen a Miskolci Járásbíróságon csoportvezető-helyettesi státuszokat létesített, amelyek betöltése folyamatban van. Mindezekkel úgy tűnik, hogy kialakulni látszik a törvényszéki és járási szintű vezetés, mely hosszútávon megalapozza a törvényszék működését. Az igazgatási vezetést polgári kollégiumvezető-helyettesssel lehet célszerű kiegészíteni, tekintettel arra, hogy harmadik polgári másodfokú tanács is felállításra került, a törvényszéki polgári ügyeket tárgyaló bírói kar bővül, komoly terhelés mellett dolgoznak a bírák, a devizahiteles perek újraindulása nagy erőfeszítést fog megkövetelni a kollégáktól, így a munkájukat az intézkedés segítené, mind szakmai, mind munkaszervezési szempontból.

1. Bírák

A Miskolci Törvényszék vezetésének következő ciklusban egyik legkomolyabb feladata lesz, hogy a várhatóan nagyszámú nyugdíjazásra tekintettel kialakítsa a Miskolci Törvényszék ítélkezésének jövőendő arculatát. Jelenleg a törvényszéken foglalkoztatott bírák kormegoszlása vegyes, zömmel a 40 és 50-es korosztályba tartozó kollégák végzik az ítélkezési tevékenységet, azonban több mint húsz 60. életévét betöltött kolléga is dolgozik. Figyelemmel a nyugdíjazási szabályokra a törvényszék jelenlegi elnökének és kinevezendő elnökhelyettesének 6 éves ciklusába bele fog tartozni az, hogy ezen kollégák nyugdíjazásának következtében kialakuló űr betöltését megfelelően előkészítse. A jelenlegi kormegoszlást az alábbi kördiagram szemlélteti.

Azon túl, hogy 60 éves kora betöltött kollégák esetében a közeljövőben a nyugdíjazás elkerülhetetlen, várható, hogy lesznek olyan hölgy kollégák is, akik élni fognak a 40 éves szolgálati idő adta nyugdíjazási lehetőségekkel, így az ő pótlásukról is gondoskodni kell. Feladata lesz a törvényszék vezetésének, hogy felmérje, hogy kik azok, akik a pótlásukra

nyitottak, továbbá hogy a nyugdíjba vonuló kollégáknál felhalmozódott tudás és tapasztalat miként adható át a fiatalabb generáció részére. A tudásmegosztás alapja a jövő helyes irányú ítélkezésének kár lenne veszni hagyni, amink van.

Az rögzíthető, hogy a polgári másodfokú ítélkezésben csaknem teljes generációváltás fog bekövetkezni, míg a büntető ügyszakban már a következő évben több olyan kolléga távozása várható, akik meghatározták a büntető ítélkezés törvényszéki arculatát, de az ezt követő években is számos olyan, évtizedes törvényszéki másodfokú tapasztalattal rendelkező kolléga nyugdíjazása várható, akik pótlása nehéz lesz.

Álláspontom szerint a törvényszék vezetésének feladata ebben a körben elsősorban az lehet, hogy tegye lehetővé azoknak a kollégáknak a másodfokú ítélkezés megismerését, akiknek erre ambíciójuk van. Így szükségesnek és indokoltnak gondolom azt, hogy ezen kollégák kirendeléssel a tanácsok mellé kerüljenek, így megismerjék az ítélkezésüket és a nagyobb tapasztalattal rendelkező másodfokú kollégák átadják a részükre azokat a tapasztalatokat, amelyekkel rendelkeznek.

2. Titkárok

A Miskolci Törvényszéken viszonylag nagyobb számban, 50 főt meghaladóan vannak státuszban bírósági titkárok, jelenleg valamennyi státusz be van töltve. A képet árnyalja, hogy többen szülés miatt távol vannak a bíróságtól, így különösen a Miskolci Járásbíróságon bár nagy számban vannak hivatalosan alkalmazva a kollégák, de tényleges munkát többen nem végeznek. Ezen túlmenően is hatással van a titkári tevékenységre az, hogy akik szülést követően jönnek vissza dolgozni, részmunkaidőben vállalják a további foglalkoztatásukat. Figyelemmel arra, hogy a törvényszék törekszik arra, hogy a munkaszervezés során figyelemmel legyen a családalapítás támogatására, a családi élet fontosságára, ez nem is ellenzett. Úgy gondolom továbbra is törekedni fog a törvényszék vezetése arra, hogy a munka és a magánélet megfelelő egyensúlyban legyen, és amennyiben ilyen jellegű kérés érkezik a bírósághoz, megfelelő toleranciával fogja kezelni.

A Miskolci Törvényszéken a titkárok foglalkoztatása megszervezésében jelentős szerepet játszik az, hogy központosításra került a törvény adta lehetőséggel élve a Miskolci Törvényszék elnöke által a szabálysértési peren kívüli eljárások intézése, melyeket a Miskolci Járásbíróság titkárai végzik. Ennek megfelelően az ilyen jellegű ügyek kimagasló arányban a Miskolci Járásbíróságon kerülnek rendezésre. Annak céljából, hogy ez a leggyorsabban és leggyorsabban menjen a Miskolci Járásbíróság kidolgozta az ezzel kapcsolatos protokollját, amelynek eredményeként az ügyek gyorsabban, egyfajta automatizmuson keresztül kerülnek intézésére, amely a titkári munkát is meggyorsítja. Ugyanakkor az látszik, hogy óriási munkamennyiséget jelent ezen ügyeknek a feldolgozása, ezért szükséges az, hogy folyamatosan figyelemmel legyen kísérve a leterhelés alakulása, és szükség esetén megfelelő intézkedésekkel a titkárok munkájának támogatása megvalósuljon.

A bírósági szervezeten belül kialakuló viszonyokra tekintettel ma már nem várható, hogy a titkár 1-2 éven belül bíróvá válik. Mindez azt is jelenti, hogy hosszú időn keresztül nem találkozunk bírói munkával, és esetleges hosszabb titkári idő után történő bírói kinevezése

esetén csak a sok évvel azelőtti fogalmazói tapasztalatai állnak majd rendelkezésre. Ahhoz, hogy a bíróvá váláskor a titkár megfelelő rálátással rendelkezzen a bírói munkára szükséges az, hogy folyamatosan biztosítva legyen a számára a bírói munka megismerése, nyomon követése, tapasztalatszerzés a bírói munka során felmerülő problémák megoldásában. Erre is tekintettel dolgozta ki a Miskolci Törvényszék a Fenntartható Fejlődés Program keretében a titkárok bírák mellé beosztására vonatkozó szabályzatát. Ennek keretében a titkárok kinevezésüket követő 2 éven belül 2-2 hónapra kerülnek beosztásra bírók mellé. Az intézkedés célja alapvetően az, hogy a titkár megismerje a bírói munkát, lehetőség szerint abban az ügyszakban és olyan jellegű ügyek intézése során, amelyben a jövőjét elképzei. A szabályzat alapján történő első beosztásokra 2017-ben fog sor kerülni azzal, hogy a 2 év elteltével, amennyiben továbbra is titkári pozícióban marad az érintett, ismételten a következő 2 évben 2-2 hónapra bíró mellé beosztásra fog kerülni. A tapasztalatokat összegezni és az intézmény fokozatos továbbfejlesztését biztosítani lesz szükséges a jövőben, amellyel elérhetjük, hogy a bírói munkára kellően felkészített titkári kar működjön a törvényszéken.

A titkárok számára fontos lehet az is, hogy megismerjék egy-egy igazgatási vezető miként dolgozik, milyen szempontok szerint vezeti, értékeli a rábízott szervezeti egységet, annak a tevékenységét és azt hogyan alakítja ki. Fontos lehet abból a szempontból, hogy maga a titkár is megismerje milyen szellemben szükséges a munkájának az elvégzése és majd bíróként milyen elvárásoknak kell majd megfelelnie. A Miskolci Törvényszék a Fenntartható Fejlődés Program keretében is számos titkárt alkalmazott igazgatási tevékenységek ellátása céljából, amely úgy gondolom, hogy a jövőben is fenntartható. Ez lehet részben állandó jellegű beosztás, részben pedig ideiglenes, egy-egy adott munkára való igénybevétel.

A titkárok munkaszervezésével összefüggésben lehetséges nehézségként mutatkozik jelenleg az Országgyűlés előtt lévő Ptk. módosítás elfogadása, amely szerint az egyesületek jogutód nélküli megszűntetésével kapcsolatos, valamint a törvényességi felügyeleti eljárás is nemperessé válik, amelyet titkár is intézhet. Ezen eljárások száma jelenleg kiemelkedő, bár egyszerű megítélésű ügyekről van szó jellemzően, de számuk miatt jelentős terhet jelentenek. A jelenleg az egyesületekkel foglalkozó titkári létszám várhatóan nem fogja elbírní azt a terhet, amely a módosítás eredményeként a törvényszékre hárul. A titkári létszám optimális kialakítása érdekében figyelemmel kell kísérni a törvényjavaslat sorsának alakulását, és hatálybalépését megelőzően szükséges megtenni azon intézkedéseket, amelyek megelőzik jelentős hátralék képződését.

3. Az igazságügyi alkalmazottak foglalkoztatása

A titkárokon felül a törvényszéken fogalmazók, bírósági ügyintézők és további, az igazságszolgáltatási tevékenységet segítő kollégák dolgoznak.

A fogalmazók száma az elmúlt időszakban jelentős számban csökkent, ennek indoka, hogy a titkári állomány létszámának bővítésére szükség volt. Ugyanakkor a jelenleg kialakuló helyzet azt mutatja, hogy előbb-utóbb annyira kevés fogalmazó lesz a törvényszéken, hogy

az általuk végzendő tevékenység, így alapvetően a panasznap tevékenység ellátása nehézségekbe ütközhet, továbbá a szükséges titkári, bírói utánpótlás alapjául szolgáló gyakorlat megszerzésében nagyon kevesen tudnak részt venni. A létszámgazdálkodás során erre is figyelemmel kell lenni, és törekedni kell arra, hogy az utánpótlás biztosítás megfelelő szintű legyen.

A bírósági ügyintézők alkalmazására egy országosan is példaértékű modell került a Miskolci Járásbíróságon kialakításra, ez működik, úgy gondolom ez a továbbiakban is fenntartandó. Esetlegesen ezen rendszer bővítésén lehet gondolkodni, más bíróságokra is kiterjeszteni és a bírósági ügyintézők minél szélesebb körű segítségét igénybe venni. Ehhez úgy gondolom javasolni is lehet jogszabály módosítást, hiszen a folyamatos jogszabályi változások eredményeként adódnak olyan lehetőségek, amelyek konkrétan nincsenek a bírósági ügyintézőkre vonatkozó jogszabályban felsorolva akként, amely általuk intézhető, de a képesítésüknél fogva az ügyintézők erre alkalmasak. Ilyen például az elektronikus eljárással bevezetett intézkedések lehetővé tétele, amely jelenleg nincs megjelölve a bírósági ügyintéző által intézhető ügytípusok között.

A bírósági ügyintézők a titkárokra vonatkozó részben említett esetlegesen bekövetkező az egyesületek megszüntetésével összefüggő ügyekben besegíthetnek a titkárnak, a rájuk vonatkozó jogszabály [56/2008. (III.26.) Kormány rendelet 12. § (2) bekezdés a) pontja] alapján.

A bírák és titkárok mellett foglalkoztatott igazságügyi alkalmazottak tekintetében törekedni kell arra, hogy lehetőség szerint minden bíró és tanács, valamint minden titkár mellett legyen külön leírói és kiadási tevékenységet végző alkalmazott. Szükséges ugyanakkor annak a folyamatos figyelemmel kísérése, hogy a technikai változások eredményeként a dolgozók által ellátandó feladatok mennyire igénylik azt a munkaráfordítást, amely teljes embert kíván egy tanács mellett.

A nem jogi munkát végző igazságügyi alkalmazottak megtartása komoly nehézségekbe ütközik a törvényszéken, mely alapvetően az anyagi ellentételezés alacsony voltában jelenik meg. Mivel erre a törvényszék vezetésének nincs ráhatása, meg kell próbálni megtalálni azokat az eszközöket, amelyekkel mégis ide lehet csábítani a megfelelő szakmai munka elvégzésére alkalmas munkaerőt. Úgy gondolom, hogy nem lenne kizárt egy, a már más intézményekkel eredményesen alkalmazott együttműködési megállapodás megkötése olyan középfokú oktatási intézményekkel, ahol képeznek az igazságügyi alkalmazotti feladat ellátáshoz szükséges szakismerettel rendelkező embereket. Ennek keretében be lehetne mutatni a tanulók számára a bírósági munkavégzés előnyeit, így hangsúlyozandó a biztos fizetést, továbbá, hogy a munkaidőt igen túlnyomórésztben nincs olyan körülmény, amely akként befolyásolná, hogy többet kell dolgozniuk, mint amennyi egyébként a részükre előírt, egyébként is a bíróság biztosítja azokat a körülményeket, amelyek egy nyugodt, hosszútávon biztonságot nyújtó, szakmai előmenetelt lehetővé tevő, fejlődést ösztönző munkahelytől elvárható. Tudomásom szerint Miskolcon a Fáy András Görögkatolikus Közgazdasági Szakgimnázium az, amely elsősorban olyan alkalmazottakat képzett, amely a bíróságon is komoly segítséget nyújtó alkalmazotti kört jelenti, ezért elsődleges célként úgy gondolom, hogy ezen intézménnyel lehetne felvenni a kapcsolatot és ilyen jellegű megállapodást kötni.

Az igazságügyi alkalmazottak foglalkoztatása során gyakran az jelent problémát, hogy váratlanul egy-egy alkalmazott kiesik és a pótlása nehézségekbe ütközik. Úgy gondolom célszerű törvényszéki szinten olyan együttműködés megteremtése, amely arról szól, hogy amennyiben egy-egy alkalmazottnak a munkaterhe lehetővé teszi, segítsen be más bíróság irányában is a munkavégzésbe. Erre a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elnökeként törekedtem, és amennyiben úgy láttam, hogy a nálunk foglalkoztatott jegyzők leterheltsége lehetővé teszi, azt jeleztem a Miskolci Járásbíróság irányába és több alkalommal tudunk segítséget nyújtani leírói, kiadói tevékenység terén az ott éppen felszaporodó munka elvégzésében. Úgy gondolom ez szélesebb körben is lehetővé tehető. A mai technikai színvonal mellett nem látom kizártnak annak az elérését, hogy egységesen törvényszéki szinten a bírák által lediktált anyag az internet felhasználásával akár az egyes távolabbi bíróságokon foglalkoztatott jegyzők számára is hozzáférhetővé váljék. Így ott leírhatók lennének és a visszaküldésével az érintett bíró át tudná nézni, le tudná ellenőrizni és figyelemmel arra is, hogy ma már egyre gyakoribbak az elektronikus eljárások, lényegében papír és akta mozgás nélkül is a főbb tevékenységek ellátása ezen az úton is lehetővé válna. Úgy gondolom ez kivitelezhető lenne abban a hat éves ciklusban, amely lényegében a törvényszék elnöke és elnökhelyettese számára a rendelkezésre áll. Ennek eredményeként törvényszéki szinten olyanfajta együttműködés kialakulására kerülhetne sor, amely a leíró vagy kiadó távolléte miatt előforduló késedelmeket kizárhatóvá tenné.

V. AZ ÍTÉLKEZÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

A bíróságok tevékenységének megítélését, annak szakmai színvonalán túlmenően az is befolyásolja, hogy milyen környezetben zajlik a munka. A tapasztalatok azt mutatják, hogy amennyiben kulturált, szép, modern környezetbe lép be az ügyfél, abban az esetben a viselkedése is idomul ehhez, könnyebb a tárgyalásvezetés és a bíróság megítélése is pozitívabb lesz. Ellenben, ha a bíróságon tapasztalt környezet szegényes, lepusztult, régimódi, abban az esetben kisebb a bíróság irányában megnyilvánuló tisztelet. A törvényszékeken számos vidéki bíróság felújítása az elmúlt bő évtizedben megtörtént, így ott elsősorban az állagmegóvás, a hibák javítása lehet az elsődleges cél. Ennek érdekében a Fenntartható Fejlődés Program keretében intézkedési tervet dolgoztunk ki, amelynek célja, hogy a lehető legkisebb költségvonzattal, ugyanakkor a leggyorsabban legyenek ezek a munkálatok elvégezhetők. Két vidéki bíróságon, Encsen és Sátorajaujhelyen szükséges nagyobb volumenű beavatkozás azért, hogy a bíróság a társadalomban betöltött szerepvállalásához megfelelő színvonalú környezet társuljon. Ugyanez hatványozottan igaz a Miskolci Törvényszék épületére. Ezen bíróság épülete felett eljárt az idő, nem alkalmas arra, hogy megfelelően tudják a bírák a munkájukat végezni. Reményeink szerint hosszútávon ez megoldódik, hiszen az épület rekonstrukciója tervben van, várhatóan jövőre a tervezési fázis elkezdődik. A törvényszék vezetése számára alighanem a legnagyobb kihívás lesz az átmeneti időszakban a bíróság működésének biztosítása.

Az ítélkezéshez napjainkban egyre inkább az informatika által biztosított szoftver és hardver állomány nyújtja a legnagyobb segítséget, ezek folyamatos megújítása, az eljárásjog által

megkövetelt feladatok ellátásához szükséges eszközök beszerzése komoly feladatot fog jelenteni. Amennyiben az elektronikus eljárás ténylegesen is olyan teret hódít, amelyet most lehet látni, abban az esetben a szükséges nyomtatási, szkennelési kapacitás kiépítése feltétlenül szükséges lesz, amely elsősorban a székhelyi járásbíróság igényeit figyelembe véve kell, hogy történjen. Amennyiben ezek beszerzése megtörténik, fel kell mérni, hogy az elektronikus eljárások bevezetésére is tekintettel milyen mennyiségű nyomtatási, szkennelési feladat valószínűsíthető, ennek megfelelően kell a nyomtatókat elhelyezni és a szkennerek elérhetőségét biztosítani. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a Fenntartható Fejlődés Program keretében felmértük ezt és az újonnan beszerzett multifunkciós készülékeket annak megfelelően helyeztük el, hogy a nyomtatási és szkennelési feladatok elvégzése miként oldható meg a leghatékosabban, egyúttal elrendelésre került, hogy a nagyobb terjedelmű nyomtatások csak ezeken a készülékeken történhetnek. Ezzel a régebbi készülékek élettartamát növelni tudjuk, meghibásodásuk valószínűségét csökkentjük és az egyébként nem teljesen megbízható készülékek által okozott fölös nyomtatást is ki tudjuk küszöbölni.

VI. ORSZÁGOS PROGRAMOKBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

A Miskolci Törvényszék a kezdetektől fogva élen jár abban, hogy az Országos Bírósági Hivatal által meghirdetett egyes programokból részt vállaljon. Kezdődött a stratégiaalkotással kapcsolatos tevékenység ellátásával, amelynek során munkacsoport keretében dolgoztuk ki a Miskolci Törvényszék intézményi stratégiáját. Ezt követően a szervezetfejlesztési projektben is részt vettünk több munkacsoporttal. Jelentős eredményeket értünk el a „Szolgáltató Bíróságért!” elnevezésű programban és részt vettünk a Fenntartható Fejlődés Programban is jelentős erőfeszítéseket téve. Ezen túlmenően azon országos programok tekintetében, amelyeket az Országos Bírósági Hivatal nemcsak egy-egy időszakra, hanem állandó jelleggel hirdet, szintén aktívan részt vesz a Miskolci Törvényszék. Ezen programok elsősorban a Gyermekközpontú igazságszolgáltatás, a tanúgondozás, a Nyitott Bíróságok Program és a bírósági közvetítés.

1. Gyermekközpontú igazságszolgáltatás

A gyermekközpontú igazságszolgáltatás OBH által megfogalmazott lényege szerint, egy olyan igazságszolgáltatási rendszer, amely az elérhető legmagasabb szinten biztosítja a gyermekek jogainak tiszteletben tartását és hatékony érvényesítését, elsődleges szempontként juttatja érvényre a részvételükkel folyó vagy őket érintő minden ügyben a gyermekek mindenképp felett álló érdekeit. Gyermeknek ebből a szempontból a 18. életévét be nem töltött személyek minősülnek.

Amennyiben egy gyermek találkozik az igazságszolgáltatással az számára egy átlaghoz képest nagyobb hatást, traumát jelenthet. Ezt szükséges kezelni és az ilyenkor felmerülő, életkorból fakadó speciális problémákat megfelelőképpen megoldani. Az igazságszolgáltatásnak törekednie kell arra, hogy a lehető legkisebb hátrány érje a gyermeket akkor, amikor bármilyen módon is találkozik az élete az igazságszolgáltatás

tevékenységével. Minden eszközzel meg kell azt akadályozni, hogy a gyermek bármilyen módon sérüljön egy bírósági eljárás következtében vagy annak során. Ehhez jól felkészült, az adott probléma iránt érzékeny bírákra van szükség, akik képesek arra, hogy a gyermek életkorából adódó sajátosságokat figyelembe véve hallgassák meg az eljárásban résztvevő gyermekeket.

A gyermekek érdekeinek szem előtt tartása egyrészt a szülők, egyéb felnőtt hozzátartozók szemében növelheti a bíróság tekintélyét, megbecsültségét, továbbá a gyermekek is olyan szemmel tudnak a bíróságra tekinteni, amely felnőtté válásuk során is kedvező képpen testesülhet meg.

A Miskolci Törvényszéken kialakításra kerültek az előírásoknak megfelelő bíróságokon a gyermek meghallgató szobák, azok olyan hangulatú közeget teremtenek, ahol a lehető legjobb körülmények között lehet a gyermek kihallgatására sort keríteni.

Ezt a programot mindenképpen érdemes a lehető legnagyobb intenzitással folytatni. Ebben a körben úgy gondolom célszerű a bírák folyamatos képzése abban a körben, hogy a gyermekeket milyen módszerekkel érdemes kihallgatni, hogyan lehet az igazságot úgy feltárni az ő vallomásukban, hogy azzal ne kerüljenek konfliktushelyzetbe akár saját lelkiismeretükkel, akár a szüleikkel vagy más felnőttekkel és semmilyen módon ne sérüljenek. Ebben a körben cél lehet további gyermek meghallgató szobák kialakítása azon bíróságokon, ahol azok még nem érhetők el.

2. A bírósági közvetítés

A bírósági közvetítésnek az igazgatási szabályzatban meghatározott célja, hogy a bíróságokhoz forduló ügyfelek jogvitáit a lehető legrövidebb időn belül és a számukra megnyugtató módon segítse lezárni, amely erősíti a hatékony és szolgáltató bírósági közreműködést. Alapvető célja az intézménynek, hogy lehetőség szerint ne egy olyan bírósági döntés eredményeként szülessen meg a felek közötti vita rendezése, amely közöttük a konfliktushelyzetet nem rendezi, hanem ennek eredményeként további ilyen helyzetet is teremt. Pontosan azt igyekszik előtérbe helyezni, hogy egy kölcsönös megállapodás jöjjön létre a felek között, amely mindkettejük számára elfogadható. Az intézmény maga egy, a bírósági peres eljáráshoz képest gyorsabb, rugalmasabb lezajlást képes biztosítani a felek számára, melynek során az erre felkészített kollégák megfelelő légkörben beszélnek meg a konfliktust és rendezik a kialakult vitás helyzetet. Jogszabály meghatározza azt, hogy mely esetekben van lehetősége a bírónak arra, hogy kötelezze a feleket, hogy részt vegyenek ilyen eljárásban, más eljárásban erre lehetősége van a bírónak.

Ezen intézményt a Miskolci Törvényszéken belül viszonylag csekélyebb sikerrel alkalmazzuk. Tapasztalatom szerint ennek fő oka, hogy a bírák kevésbé látják indokoltnak ezen eljárás igénybevételét és kevésbé látják értelmét annak, hogy ezen eljárás keretében is megpróbálják a felek rendezni a vitájukat, hiszen úgy gondolják, hogy ha tudnák vagy akarnák a vitájukat közvetítő nélkül is, a bíró előtt rendezhetnék. Ezen gondolatoknak bírói szemszögből nézve lehet alapja, azonban kétségtelen, hogy egy mediációs eljárás nem

ugyanolyan körülmények között, nem ugyanolyan hangulatban zajlik, mint egy bírósági peres eljárás, ezért nagyobb esély lehet arra, hogy a vita rendeződik. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon is fordult már elő olyan est, hogy egy nagyon komoly munkahelyi balesettel összefüggésben támasztott számos igény ellenére a felek le tudtak ülni a mediátor mellé egy asztalhoz és tudták rendezni a közöttük kialakult vitát és ezen eljárás eredményeként a per lezárására is sor kerülhetett. Ebből is látszik, hogy van értelme és jövője ennek az intézménynek, de ahhoz, hogy ez igazán sikeres legyen bírósági vezetőként nagy hangsúlyt kell fektetni a tényleges alkalmazására. Ennek talán legfontosabb eszköze az lehet, ha a bírák számára minél inkább kihangsúlyozzuk az intézmény pozitívumait és a bírói munkát megkönnyítő lehetőségeit. Célszerűnek látom, hogy ebben a körben már a fogalmazók is oktatásban is részesüljenek és a panasznapj keretében felvételek alkalmával tájékoztassák a bírósági közvetítés lehetőségéről a feleket és akár a keresetlevél benyújtásával együtt is kérjék a közvetítést. Általában gyorsabban történik a bírósági közvetítés lefolytatása, mint az első tárgyalás megtartása, így az sem lehetetlen, hogy ekkorra megállapodás szülessen. Ezen túlmenően célszerűnek látom ezen intézményről a sajtó részére történő gyakori tájékoztatást, hiszen, ha a felek ezt ismerik, abban az esetben maguk is gyakrabban kezdeményezhetik annak igénybevételét. Kiadásra kerültek a bírósági közvetítéssel kapcsolatban szórólapok a törvényszékünkön, ezek alkalmazása továbbra is indokolt, a bíróságon megforduló ügyfelek számára minél nagyobb számban célszerű azt átadni. Úgy gondolom ezen lehetőségek kihasználásával a mediáció alkalmazásának köre bővíthető, amely a bírói munkát is könnyítheti és az eljárások gyors, mindkét fél számára elfogadható befejezését elősegítheti.

3. Nyitott Bíróságok Program

A Nyitott Bíróságok Program célja a jogi ismeretterjesztés, az állampolgárok jogtudatossága kialakításának elősegítése, a bírósági munka társadalmi elfogadottságának és a bíróság iránti bizalomnak az erősítése, továbbá a fiatal és a fiatal felnőtt korosztályok körében a bírói hivatás megismertetése a munkaerő-utánpótlás előmozdítása érdekében.

Ahogy korábban is utaltam rá a bíróság működésének egyik legfontosabb alapköve a bíróság irányában fennálló társadalmi bizalom. Annak céljából, hogy ez minél nagyobb legyen célszerű igénybe venni azokat az eszközöket, amelyek valóban ebbe az irányba terelhetik a társadalom ítéletét. A program azzal a mottóval indult, hogy „Attól félsz, amit nem ismersz”. Kétségtelen, hogy a bíróságok működése az átlagember számára idegen, annak a rejtelmét nem ismeri, ezért bizonytalan, amikor a bírósághoz fordul. Ehhez képest a Nyitott Bíróságok Program egy olyan lehetőséget teremt meg, amely fiatalok számára betekintést enged a bíróság működésébe, ebből adódóan megismerhetik azokat a körülményeket, amelyek keretében a bíróságok működnek, ennek eredményeként nyugodtabban, nagyobb bizalommal tudnak a bíróság felé fordulni, ha olyan helyzetbe kerülnek, hogy az igényük érvényesítése válik szükségessé, vagy ha egyébként egy eljárásban bármilyen oknál fogva részt kell venniük. A program országos szinten sikeres, ezen belül a Miskolci Törvényszéken különös fontosságú és nagyon komoly eredményeket tud felmutatni. Számos bíró, titkár és fogalmazó vesz részt a programban, amelynek

keretében középiskolákat látogatnak és adnak tájékoztatást a bíróság működésével kapcsolatban. Ennek keretében szoros együttműködés alakult ki olyan intézménnyel, ahol fogyatékos gyermekek oktatása zajlik. Az ő esetükben még fontosabb lehet, hogy bizalommal élhessenek a bíróság iránt, hiszen különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak a mindennapi életben, az átlagnál jobban rászorulnak a védelemre, a segítségre.

A program keretében a törvényszék korábbi vezetése nagyon jó kapcsolatokat alakított ki a középiskolákkal, ezt továbbra is fenn kell tartani, a résztvevő intézmények számát lehet ugyanakkor növelni. Elsősorban úgy gondolom Miskolcon kívüli intézményekkel lehet a kapcsolatot felvenni, tudomásom szerint erre lenne is igény például Tiszaújvárosban működő középiskolák részéről, de a megye más területén működő intézményekkel is fel lehet venni a kapcsolatot. Ezen túlmenően célszerű lehet nem kizárólag a középiskolás kör, hanem idősebb oktatásban résztvevő személyi kör megszólítása is, így a felnőttképzésben résztvevők irányába nyitni.

4. Tanúgondozás

A tanúgondozás a bírói munkát támogató és a bíróságokkal tanúként eljárásjogi jogviszonyba kerülő személyeket segítő, tájékoztató és védő tevékenység.

Amennyiben egy állampolgár tanúként bírósági eljárásba kerül, az általában nem kívánatos, bizonytalan helyzetet teremt a számára, amellyel összefüggésben számos kérdése merülhet fel. Ezek megválaszolásával elősegíthető a tanú kételyeinek eloszlátása, amely a bíróság megítélését javíthatja a szemében.

A Miskolci Törvényszéken alkalmazzuk a tanúk idézésére kialakított azon formanyomtatványt, amelyen az adott bíróságon dolgozó tanúgondozó elérhetősége feltüntetésre kerül. Valamennyi bíróságon dolgoznak tanúgondozók, ezen tevékenységet két bírósági titkár koordinálja. Az intézmény megismertetése, alkalmazásának elterjesztése céljából célszerű lehet a tanúkra vonatkozó legalapvetőbb szabályok, a leggyakrabban előforduló kérdések összegzése és ennek az írott sajtóban való közzétevése. Minél szélesebb körben terjed el, hogy milyen jogai és lehetőségei vannak a tanúnak, annál kevésbé fog nehézséget jelenteni az érintett számára a tanúként való megjelenési kötelezettség.

5. Az OBH által meghirdetett egyéb országos programok

Ahogy a bevezetőben említettem az OBH által folyamatosan kerülnek olyan programok, projektek meghirdetésre, amelyeket egy adott időszakon keresztül kell a bíróságoknak teljesítenie. Ezekben a programokban a Miskolci Törvényszék komoly intenzitással vett részt, így többek között a „Szolgáltató Bíróságért!” program keretében a két éven túli ügyek száma csökkentése terén országosan 2. helyet ért el, 44%-ot meghaladó mértékben csökkentve ezen ügyek számát. A Fenntartható Fejlődés Program keretében szintén jelentős

erőfeszítéseket tett a törvényszék azért, hogy a programban a lehető legeredményesebben szerepeljen. Bár jelenleg még nem ismertek az adatok, de az kétségtelenül megállapítható, hogy a bázisidőszakhoz képest a Miskolci Törvényszék számos mutató tekintetében előre lépett. A 2016. októberi mutatók azt igazolják, hogy a törvényszék bírái, titkárai és bírósági ügyintézői nagyon komolyan vették a kihívást és törekedtek arra, hogy a lehető legnagyobb teljesítménnyel járuljanak hozzá a törvényszék eredményességéhez. Így például 2016 októberében a szabálysértési ügyszakban 433 érkezésre 579 befejezés jutott; polgári és gazdasági ügyek tekintetében a törvényszék járásbíróságain 808 érkezésre 994 befejezés, míg a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 132 érkezésre 265 befejezés jutott. A büntető ügyszak is nagy mértékben hozzájárult a bíróság teljesítményéhez, hiszen 267 közvadás ügy érkezett ebben a hónapban és 439 befejezésre került sor. A büntető nemperes ügyek tekintetében is jelentős a befejezési többlet, mivel 459 érkezésre 578 befejezés jutott. Különösen kitett magáért a büntető másodfok, mivel 60 érkezésre 202 befejezést produkált. Mindezen adatokból az egyértelműen megállapítható, hogy a bíróság vezetői és bírói karának szorgalma, hivatástudata kellő alapot szolgáltat ahhoz, az egyébként is jellemzően időszerű és szakmailag megalapozott ítélezés mellett is tudjon többlet teljesítményt produkálni, és amennyiben a törvényszék érdeke azt kívánja, akkor extra teljesítménnyel járuljon hozzá mind a törvényszék, mind az országos bírósági szervezet nagyobb fokú elismertségéhez. Igazgatási vezetőként eddig is törekedtem arra, hogy ezen központi vezetés és általában a bíróság számára fontos, aktuális célok elérése megvalósuljon, ezt továbbra is fontosnak tekintem a tevékenységem során.

VII. INTEGRITÁS

Az integritás szó érintetlen, sérthetetlen, feddhetetlen jelentéssel bír alapvetően. Az integritás alapú szervezeti működés és a személyi integritás erősítése a korrupció megelőzését, a korrupciós kockázatok mérséklését és az egyéb hivatali hatalommal való visszaélés megakadályozását szolgálja - szerepel az Országos Bírósági Hivatal 2016-ban készített a bírósági szervezet korrupciós kockázatairól szóló jelentésében. Az Országos Bírósági Hivatal elnöke a jelentéssel összefüggésben megalkotta az integritási szabályzatot. A Miskolci Törvényszéken a szabályzat bevezetése megtörtént, nyilvánosságra hozták, folyamatosan elérhető a törvényszék dolgozói számára. A Miskolci Törvényszék elnöke kijelölte az integritásfelelőst és a szabályzatban előírt kötelező oktatás megtartására is sor került.

A Miskolci Törvényszéken nem merült fel annak a lehetősége, hogy a szervezetben dolgozók körében korrupciós kockázat állna fenn, vagy emiatt intézkedés megtétele vált volna szükségessé. Mindezzel együtt ebben a körben az lehet lényeges, hogy ez ne csak a bírósági szervezeten belül legyen egyértelmű, hanem a közvélemény se tartson mást. Sajnálatos módon, amennyiben egy-egy bíró korrumpálódik az országos hírt kap, amely az egész testület megítélését rontja, függetlenül attól, hogy egyébként több ezer ember korrektül, becsületesen, feddhetetlen módon végzi a munkáját és éli az életét. Az állampolgárok a bíróságon elszenvedett sérelmeiket gyakran arra vezetik vissza, hogy azt feltételezik valamilyen külső ráhatás eredményeként döntött a bíróság. Ez a bírósági vezetők

számára benyújtott panaszokból is látszik. Több esetben utaltak arra, hogy a köztudomású vagy nyilvánvalóan tudott korrupt igazságszolgáltatás eredményeként jártak úgy, hogy elvesztették a pert, és emiatt fordulnak valamilyenfajta jogorvoslati vagy egyéb panasz formájában a bírósági vehetőhöz. Vezetőként az egyik legfontosabb feladat az ilyen jellegű panaszok leghatározottabb megválaszolása és az ilyen jellegű vádak visszautasítása. Magam részéről ezeket mindig megteszem és sohasem engedem el szó nélkül. Eredményre is szokott vezetni a határozott fellépés, több alkalommal utólag elnézést kértek a kijelentésekért, vagy legalábbis a továbbiakban ezek már nem ismétlődtek meg. A továbbiakban is fenn kívánom tartani a panaszok ilyen jellegű kezelését, a panaszkezelésre vonatkozó előírásokat maradéktalan betartása mellett.

Természetesen nem csak közvetlen befolyásolási szándékkal találkozhat egy bíró vagy akár egyéb bírósági dolgozó, amelyen keresztül egy adott ügyben próbál előnyt szerezni hanem egyébként szeretne olyanfajta kedvező képet magáról a bíróban kialakítani, amely esetlegesen a jövőben majd valamifajta kedvezőbb megítélést eredményezhet. Úgy gondolom célszerű lehet az ilyen esetek összegyűjtése, mert amennyiben ezek ismertté válnak a bíró számára és előre át tudja gondolni egy ilyen helyzetben hogyan reagálna, abban az esetben könnyen és jól tudja azt megoldani.

VIII. KÉPZÉS

A Miskolci Törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzata szerint, továbbá a régióban kialakult gyakorlat szerint az oktatások, képzések szervezése, az ezzel kapcsolatos rendszer fenntartása, fejlesztése, ápolása a törvényszék elnökhelyettesének feladata. A törvényszék korábbi vezetése erre nagy hangsúlyt fektetett, a képzések terén nagyon komoly tapasztalat halmozódott fel, mely sikeres oktatási tevékenységben nyilvánult meg.

A képzések rendkívüli fontossággal bírnak a bírósági rendszer működésében, a bírósági munka a jogszabályokon alapul, napjainkban a jogszabályok rohamos gyorsasággal változnak, képződnek, időnként szinte követhetetlen mennyiségben. Kiemelkedő jelentőségű, hogy ebben a dömpingben megtaláljuk, kiszűrjük azokat az igazságszolgáltatás szempontjából fontos szabályokat, amelyek szükségesek a mindennapi működés zökkenőmentességéhez.

A bírósági szervezeten belüli képzési rendszer több lábon áll, az Országos Bírósági Hivatal elnöke felügyeli mindezt. A rendszer részét képezi a központi képzés, melyre az OBH elnöke központi oktatási tervet készít. A további szintek a központi/helyi, a regionális, valamint a helyi képzések. A törvényszéknek elsősorban az utóbbiak tekintetében van lényeges feladata, szervezési, oktatástartási kötelezettsége. Ennek teljesítése során figyelemmel kell lenni a központi oktatási tervben foglaltakra, arra mintegy rácsatlakozva, azt helyi szinten kiegészítve kell a tevékenységet ellátni. Bírósági vezetőként szükséges folyamatosan figyelemmel kísérni a jogszabályi változásokat és szükség esetén az ezzel összefüggő tájékoztatást megadni, továbbá a megfelelő ismerettel, ambícióval rendelkező kollégákat felkutatni a képzések megtartása érdekében. Mindezeket a törvényszék

alapvetően helyi szinten tudja elérni, de a régióban működő többi törvényszékkal és ítélőtáblával kötött együttműködési megállapodás alapján régiós szintű képzéseket is lehet tartani. Mindez azt jelenti, hogy a megállapodást kötők egymással együttműködnek, megismerik a többiek terveit és a más törvényszéken dolgozókat is fogadni tudják a képzéseiken. A Miskolci Törvényszék elnökhelyettese által az elnöki pályázatban felvázolt regionális képzési naptár és oktatói adatbázis létrehozásának első lépései a Fenntartható Fejlődés Program keretében kialakításra kerültek. Elnökhelyettesi kinevezésem esetén vállalom ezen naptár és oktatói adatbázis regionális szintű teljes körűvé tételét, amely azt jelentené, hogy egy olyan naptár jönne létre, amely tartalmazza az együttműködésben résztvevő törvényszékek és ítélőtábla képzéseinek témáját, időpontját és azt, hogy hány főre tervezik a képzést, hány főt tudnak más bíróságokról fogadni. Ezzel könnyen lehetne előre tervezni, bizonyos oktatásokat nem kellene valamennyi érintett bíróságon megszervezni. Továbbá megismerve a más törvényszéken tartott oktatásokat, az azon részt vettek tapasztalatait lehetne a helyi oktatásban hasznosítani. A regionális oktatói adatbázis lényege, hogy abban feltüntetésre kerülnek azon kollégák, akik egy adott szakterületen vállalják más törvényszékek vagy az ítélőtábla által szervezett képzésen való oktatási tevékenységet. Ezt a Miskolci Törvényszéken már felmértük, a névsor az oktatási anyagok között megtalálható. Mindez kiegészítésre kerülne a régió többi hasonló jellegű oktatást vállaló kollégájával, így szükség esetén felkérhető az adatbázisban szereplő kolléga más bíróságon oktatás tartására.

Az oktatás terén nagy kihívások várnak a bírósági szervezetre a jövőben is, hiszen több olyan törvény elfogadása is rövid időn belül reálisnak látszik, ami alapvetően határozza meg a bíróság működését. A közigazgatási perrendtartás tervezete az Országgyűlés előtt van, ennek elfogadása esetén a közigazgatási ügyeket tárgyaló bírák oktatása szükséges lesz. A polgári perrendtartásról szóló törvény elfogadására tekintettel, az utóbbi évek legkomolyabb képzési tevékenységét kell kifejtteni ahhoz, hogy megfelelően felkészüljön a bírói kar a várható kihívásokra. Mindezeket tudomásom szerint központi szinten kívánja az OBH megszervezni, amelyhez a törvényszék lehetőségei közt minden segítséget szükséges megadni.

Korábban a Miskolci Törvényszék az új Ptk. oktatása során az oktatásba bevonta az ügyvédek is, akik az oktatásokon részt vettek. Úgy gondolom a fenti törvényekkel kapcsolatban sem kizárt a hivatásrendekkel való együttműködés fokozása, valamennyiünk érdeke lesz az új eljárásjogi törvények egységes, helyes alkalmazása. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügy Bíróságon az elektronikus eljárások bevezetését megelőzően egyeztetünk a közigazgatási szervekkel, amely úgy gondolom jól sikerült, nyitottak voltak, együttműködtek, valamennyi meghívott képviseltette magát. Ezen az úton tovább haladva a közigazgatási perrendtartás, de akár a polgári perrendtartás alkalmazására való felkészülés kapcsán is szorosabbra fűzhetjük a kapcsolatainkat. Ugyanakkor a Pp. szabályai mind az ügyvédi kar, mind az ügyészség tekintetében irányadóak lesznek, ezért az ő bevonásuk indokolt lehet a felkészülésbe. Hosszabb távon az új büntetőeljárás törvény állíthatja hasonló kihívások elé a bírósági szervezetet.

Az elektronikus kapcsolattartással összefüggő szabályok folyamatosan napirenden vannak, ezzel összefüggésben a Miskolci Törvényszék elnöke létrehozta az „E-per” Munkacsoportot, amely folyamatosan végzi oktatási tevékenységét, és várhatóan a

következő évben is folytatni fogja azt. Mindez azért is szükséges, mert várhatóan a peren kívüli eljárásokban is bevezetésre kerül az elektronikus kapcsolattartás, így ott is szükséges lesz oktatások tartása, melynek során lehet támaszkodni a jelenleg működő munkacsoport tapasztalataira.

IX. A TÖRVÉNYSZÉK ÉS A SAJTÓ KAPCSOLATA

A bíróság társadalmi megítélésének alakításában fontos tényező a sajtó. A sajtó ugyanakkor nem a bíróság teljes működését tárja az állampolgárok elé, hanem csak bizonyos komolyabb érdeklődést kiváltó eseteket. Ezek azok, amelyeken keresztül a nagy nyilvánosság meg tudja ítélni a bíróságot, és amelyen keresztül a bírósággal egyébként kapcsolatban nem lévő emberek informálódhatnak, véleményt alakíthatnak. Mindezek alapján rendkívüli fontosságú, hogy a sajtóval a törvényszék megfelelő kapcsolatot ápoljon.

A Miskolci Törvényszék sajtókapcsolatai példaértékűek. Ennek kiépítésére szükség is volt, tekintettel arra, hogy megyénk, különösen büntetőjogi vonatkozásban kiemelt figyelmet kap, mivel olyan súlyú bűncselekményeket követnek el a törvényszék illetékességi területén, amely országos érdeklődést váltanak ki. A napokban jelent meg az a sajnálatos rendőrségi statisztika, amely szerint a főváros után Borsodban történik a legtöbb emberölés. Ezen ügyek megfelelő módon történő sajtó elé tárása, közlése ezért kiemelt jelentőségű, különösen fontos, hogy megfelelő időben, érthetően, tömören, az irányadó jogszabályi rendelkezések helyes ismertetésével kerüljön sor a tájékoztatás kiadására. Ebben a körben a Miskolci Törvényszék kiemelésre került egy nemrég lezajlott konferencián, ahol a sajtóközlemények minőségét, érthetőségét kifejezetten pozitívan értékelték. A sajtóval való kapcsolatok ápolása, javítása továbbra is fontos. A Miskolci Törvényszék a Fenntartható Fejlődés Program keretében megalkotta a sajtószabályzatát, így mindenki számára nyilvánvaló, hogy mikor, milyen sajtóval kapcsolatos tennivalója van. A sajtó és a törvényszék közötti kapcsolatot a törvényszéken dolgozó bírák tartják, a Miskolci Törvényszék elnöke nem régen nevezett ki erre a feladatokra egy büntető ügyszakos törvényszéki bírót is, akinek a személyén keresztül a büntető ügyekben való legmagasabb szakmai színvonalú tájékoztatás adható. Mindezzel együtt a korábban jól kiépített rendszer is funkcionál tovább.

Ahhoz, hogy megfelelőképpen tudjon a törvényszék a sajtó irányába fellépni, szükséges, hogy a kapcsolatot tartók megfelelő információval rendelkezzenek. A törvényszéken korábban kialakításra került az a rendszer, amely szerint amennyiben egy igazgatási vezető a szignálásnál észleli, hogy sajtóérdeklődésre számot tartó ügy érkezett a bíróságra, azt jelzi a sajtóval foglalkozó kollégák irányába. Ugyanez megfogalmazásra került a bírák számára, amennyiben ők észlelik, hogy az adott ügy számot tarthat akár csak a helyi szintű közösség érdeklődésére, akkor azt jelezni tartoznak. Fontos, hogy időben lehessen megnyilvánulni egy adott ügyben, hiszen az éppen akkor aktuális, érdekes, amikor az adott eljárási cselekmények történnek, néhány nappal vagy héttel később már jelentőségét veszti a sajtó számára. Ezen túlmenően azért is fontos a megfelelő ismeret, mert amennyiben más személyek, szervek nyilatkoznak, szükséges, hogy arra azonnal reagálni lehessen és

különösen, amennyiben a bíróság érdekeit veszélyeztető, sértő nyilatkozatok hangzanak el, akkor a lehető leggyorsabban és leghatározottabban lehessen megfogalmazni azokat a véleményeket, amelyekkel a bíróság tekintélyét meg lehet óvni. A fentiekből következően a sajtóval való kapcsolat kétirányú kell, hogy legyen. Egyrészt a sajtó irányába biztosítani kell azokat az információkat, amelyekre szüksége van, ezeket megfelelően tálni a számukra, amelynek során törekedni kell arra, hogy ez olyanképpen jelenjen meg, hogy az a bíróságról kedvező képet alakítson ki. A másik oldal a sajtónak a figyelése és a sajtóban megjelenő bíróságot érintő hírekre, cikkekre való reakció. Ez szintén alkalmas arra, hogy megfelelő irányban alakítsa a társadalom bíróságról kialakított képét. Ahogyan korábban a panaszokkal összefüggésben is megfogalmaztam, szükséges, hogy amennyiben a bíróságot sértő, becsmérő, a bíróság elfogultságára utaló nyilatkozatok, megjegyzések kerülnek nyilvánosságra, azok gyorsan, határozottan legyenek megcáfolva hitelt érdemlő módon.

A fentiekén túlmenően a sajtóban megjelent cikkek alkalmasak arra, hogy tájékoztatást adjanak a bíróságon dolgozók számára is akár a bíróságon történetekkel, akár a szélesebb körben történő, de valamilyen módon a bírósághoz kapcsolódó eseményekkel kapcsolatban. Ezzel összefüggésben kialakításra került a bíróságunkon a Fenntartható Fejlődés Program keretében a sajtószemle, amellyel kapcsolatban hírlevelet kapnak a kollégák és ebből megismerhetik az elmúlt időszak fontosabb cikkeit. Ezt az intézményt továbbra is célszerűnek tartom fenntartani, úgy gondolom hasznos a bíróság dolgozói számára ezeket megismerni.

X. ELEKTRONIKUS KAPCSOLATOK

A bíróságokon folyó munkavégzést alapvetően változtathatja meg, amennyiben ténylegesen megvalósul az az elv, hogy a bíróság papír felhasználása nélkül működik. Jelenleg ez még nem alakult ki, azonban az út első lépései megtételre kerültek. A polgári peres eljárásokban az elektronikus kapcsolattartás kötelezővé vált számos esetben, amelyekkel összefüggésben már vannak tapasztalataink, látjuk, hogy milyen nehézségekkel járnak, de látjuk azt is, hogy ennek milyen előnyei lehetnek, hiszen ez a fajta eljárás leegyszerűsíti a jegyzői munkát, lényegében néhány kattintással továbbíthatók a feleknek a benyújtott iratok, továbbá a bíróság által elkészített határozatok is rendkívül könnyen kézbesíthetők. Ezzel a fajta munkával a nyomtatás, borítékba csomagolás, postázóba vitel, postázás munkafolyamata elkerülhető, így a kiadás lényegesen rövidebb munka eredményeként valósítható meg. Ezzel a jegyzők munkája egyszerűbbé válhat, gyorsabban tudnak eleget tenni kötelezettségeiknek. Ez a fajta ügyintézés ugyanakkor nehézségekkel is jár, hiszen jelenleg úgymond „vegyes” rendszerben dolgozunk, azaz papíron és elektronikusan is végezzük a munkát. Ráadásul ez a fajta ügyintézés eljárásjogi szabályokat is módosított, amelyekhez komoly jogkövetkezményeket társított a jogalkotó, ezért a bírói karnak erre is megfelelően fel kellett készülnie. Ennek érdekében a Miskolci Törvényszék elnöke létrehozta – a korábbiakban is már említett - „E-per” munkacsoportot, amely folyamatosan tart oktatásokat, készít értelmezéseket, nyújt segítséget ahhoz, hogy zökkenőmentesen történjen az átállás. Várhatóan ugyanakkor a törvényszék most alakuló vezetésének kinevezési ideje alatt további, az elektronikus eljárási szabályok bevezetésével kapcsolatos kihívásnak kell majd

megfelelnie. Így várhatóan a peren kívüli eljárásokban is elkezdődik az elektronikus kapcsolattartás és a büntető eljárásban is bevezetésre kerül. Ezekre is fel kell készülni. A vezetők által tanúsított proaktív magatartás egyik legjellemzőbb példája, hogy a Miskolci Törvényszék elnökének intézkedése nyomán az „E-per” munkacsoportnak büntető ügyszakos kolléga is a tagja.

Várhatóan a nem túl távoli jövőben – de még a jelenleg formálódó törvényszéki vezetés ideje alatt - ténylegesen megvalósul az elektronikus ügyintézés a bíróságon és nem a „vegyes” rendszerben, hanem kifejezetten papír használata nélkül fogjuk a tevékenységünket ellátni. Az erre való felkészülés szintén nagyon komoly kihívást fog jelenteni, de úgy gondolom a Miskolci Törvényszék vezetése elkötelezett aziránt, hogy a bíróságot a modern kor követelményeinek megfelelővé tegye, és az újonnan alakuló munkakörnyezetben is biztosítsa a bírósággal szemben támasztott elvárásoknak való megfelelést.

XI. AZ INFORMATIKA ADTA LEHETŐSÉGEK

A fentiekben bemutatottak szerint is a bírósági eljárás egyre inkább elektronizált. Ehhez alapvetően informatikai alkalmazásokat használunk, ezek segítségével igyekszünk a bírói munkát egyszerűsíteni, gyorsítani és törekedni arra, hogy a bírónak minél inkább csak az ítélezéssel kelljen foglalkoznia. Az OBH által szervezett „Jógyakorlat” workshopen az ország törvényszékei bemutattak több olyan, általuk kifejlesztett alkalmazást, amely úgy gondolom megfontolást érdemel a Miskolci Törvényszéken való bevezetés céljából.

A Nyíregyházi Törvényszék által kifejlesztésre került köteget ügyintézés alkalmazás az elme felülvizsgálati eljárásokban, valamint a végrehajtási ügyszakban a jogutódlások intézése céljából. Az alkalmazás a BIIR rendszer háttér-alkalmazásával az adott ügyben feltüntetett adatokat automatikusan elhelyezi a végzésekben és az adott ügyben hozandó végzéseket automatikusan generálja. Így az elme felülvizsgálat során hozott 5 végzés lényegében pillanatok alatt néhány kattintással előállításra kerül. Mindez lényegesen gyorsítja, egyszerűsíti a titkári és a jegyzői munkát is. Ugyanez mondható el a végrehajtási eljárásban a jogutódlás megállapításával kapcsolatos végzésekre, mivel azok jellemzően nagy számban érkeznek a törvényszékekre és az alkalmazás használatával egyszerűen, néhány kattintással a szükséges végzés előállítása megoldható.

A Zalaegerszegi Törvényszék fejlesztett ki egy olyan feladatkezelő programot, amely a bírósági vezetők számára teszi lehetővé a feladatok elektronikus úton való kiadását, a határidők megszabását és azt, hogy a határidő közeledtével a rendszer jelezzon és felhívja a vezető és a feladatot végző figyelmét a határidő közeledtére. Úgy gondolom ez a rendszer segíthet különösen a bírósági vezetők számára abban, hogy az egyébként rendkívül sűrű kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni. Lehetségesnek tartok a leírt rendszer továbbfejlesztésével egy olyan jelzőrendszer kialakítását, amely a jelenleg irányadó kötelezettség – nemcsak a vezető által aktuálisan kiadott feladat - határidejének közeledtekor automatikusan jelezne, felhívva a figyelmet a közelgő feladatra és határidejére.

A Kaposvári Törvényszék alkalmazza azt a technikát, amely a bírák által használt laptopokon elhelyezett diktálóprogram adta előnyöket aknázza ki. A bíró akár a tárgyalóteremben, akár a szobájában a laptopra diktál, amelyhez egy mikrofonra és a program telepítésére van szüksége. Amikor lediktálta az adott anyagot, azt elhelyezi egy olyan mappában, amihez a jegyzője fér hozzá, aki innen le tudja azt írni. A jegyzőnél a szoftver telepítésére és egy pedálra van szükség, amellyel a hanganyagot tudja lejátszani. Lehetőség van arra, hogy a tárgyalóteremből a bíró a számítógépen keresztül a szobában dolgozó jegyző számára továbbítsa a hanganyagot, így az adott tárgyalási napon a jegyzőkönyv jelentős része elkészülhet. Különösen olyan helyzetben lehet ez előnyös, amikor egész napos tárgyalásról van szó, vagy más okból csak a nap végén tudja eljuttatni a bíró a rögzített hanganyagot a jegyző részére. Ugyanilyen előnyt jelent, ha a bíró otthon diktál és a távoli asztal felület használatával küldi el a lediktált hanganyagot a leírójának. Ennek a rendszernek a kiépítése anyagi ráfordítást is igényel, de úgy gondolom célszerű lehet a munka megkönnyítése, gyorsítása érdekében ebbe az irányba tenni lépéseket. Mindez jelentősen hozzájárulna a korábban említett munkaszervezési lehetőségek szélesítéséhez, és egy olyan egységes leírói rendszer kialakításához vezetne, amelyen belül a törvényszéken dolgozó bármely jegyző eleget tudna tenni az adott leírási feladatnak. Különösen hasznos lehet a Miskolci Törvényszék számára abban az időszakban, amikor a felújítás miatt nem a bíróságon végezzük a munkánkat.

Az Észak-magyarországi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium bevezette videokonferencia alkalmazását, melyet a Pécsi Ítéltábla is használ. Ennek lényege, hogy egy időben kép- és hangkapcsolat létesül a konferencia résztvevői között és a megbeszélés valamennyi érintett részvételével lebonyolítható. A kollégium rendszeresen alkalmazza a bírósági vezetők között ezen kapcsolatot, amelyen keresztül az aktuális problémákat gyorsan meg lehet beszélni anélkül, hogy utazással járna. Úgy gondolom ennek a rendszernek a kiterjesztése, átvétele célszerű lehet és ezen keresztül a törvényszék bíróságainak igazgatási vezetői is kapcsolatot tarthatnának egymással. Ezen keresztül tisztázni lehet előírások értelmezéseit, meg lehet beszélni elvégzendő feladatokat, rövid értekezleteket lehet tartani. A rendszer ezen túlmenően alkalmazható lehet tájékoztatások, oktatások lefolytatására anélkül, hogy a vidéki járásbíróságokról Miskolcra kellene utaznia az érintetteknek. Úgy gondolom ez munkaidőben, költségekben komoly megtakarítást eredményezhetne.

XII. TOVÁBBI FELADATOK

A Miskolci Törvényszék kidolgozta a Fenntartható Fejlődés Program keretében a panasznapra történő sorszám foglalás lehetőségét. Az ezzel kapcsolatos előírás, szabályzat megalkotásra került, hatályba lépett, a törvényszék vezetésének feladata, hogy étellel töltsen meg, azaz az ügyfelek számára ez ismertté váljon, minél szélesebb körben alkalmazásra kerüljön, könnyítve a bírósághoz való hozzáférést. A jelenlegi rendszerben alapvetően telefonon van lehetőség arra, hogy az ügyfelek időpontot foglaljanak. Ennek az ismertségét el kell terjeszteni, így az irodán való tájékozódáskor erről is tájékoztatni kell az érdeklődőt,

csakúgy mint az igazgatási vezetők irányában intézett, panasznakra tartozó kérdések megválaszolásakor. Célszerű továbbá a lehetőséget a médiában is közzétenni.

A Miskolci Törvényszék Fazekas úti épületének udvarán folyamatos problémát jelentenek az ott tanyát vert galambok. Egyrészt piszkítják az udvart, az ott parkoló autókat, másrészt rendkívül zavaró jelenlétük a dolgozók számára. Mindez abban is megnyilvánul, hogy a párkányokra telepednek, oda piszkítanak, nem higiénikus kinyitni az ablakokat, tartanak a dolgozók attól, hogy akár betegséget is összeszedhetnek ezektől az állatoktól. Úgy gondolom szükséges lehet azon megoldások felkutatása, amelyek gazdaságosan lehetővé teszik ezen állatok elriasztását és távol tartását a jövőben. Mindez azért is szükséges, mert az állatok a jelenlétükkel az épület állagát is rontják, mivel azt folyamatosan kikezdi. Amennyiben felújításra kerül az épület, abban az esetben a jelenlétük gyors állagromlást eredményezhet.

Egy mai modern munkahelyen szükséges olyan körülményekre is figyelemmel lenni, amelyek nem feltétlenül kapcsolódnak közvetlenül a fő tevékenységéhez, ugyanakkor mind a dolgozókra, mind az adott szervezetet kívülről szemlélőkre pozitív hatást gyakorolhatnak. Egy ilyen tényező a környezetvédelem. Ennek érdekében a hulladékszállító céggel megállapodást kötni, és bizonyos típusú hulladékokat szelektíven gyűjteni.

M i s k o l c , 2016. november 25.

dr. Fuhrmann Gábor